

15, 4 *vídeňský holič* — od března do srpna 1925 pracovala Lída Špačková v české redakci mezinárodního dělnického časopisu Internationale Pressekorrespondenz ve Vídni (srov. též údaj na str. 332).

27, 1 *Veliký Dug* — Douglas Fairbanks (1884—1939), jeden z nejpopulárnějších amerických filmových herců dvacátých a třicátých let, představitel moderního romantického hrdiny dobrodružného typu.
25 *Znám jednu košatou smokvoň na Adrii* — tyto verše právě tak jako básně XXXIII (Vzpomínám si, vzpomínám...) a XCIX (Máš ráda měsíc, když se dívá...) jsou básníkovou reminiscencí na válečná léta strávená na balkánské frontě; přes Bosnu a Černou Horu se dostal Neumann v červnu 1916 do Albánie, kde působil nejprve v garnizónním lazaretu v Elbasanu (1916), odkud byla jeho setnina v březnu 1917 odvelena do Bragoždy; srov. také kapitoly Moře a Lovčen v knize Bragožda a jiné válečné vzpomínky, 1928, v naší edici ve svazku Válčení civilistovo, Elbasan, Bragožda a jiné válečné vzpomínky, Prózy knižně nevydané, 1976.

31, *Mardi gras* — (fr.) masopustní úterý, jímž vrcholí a také končí masopust a po němž přichází čtyřicetidenní půst předvelikonočního období.

39, 28 *kněžka Aštarothy* — Aštarotha, foinická bohyně lásky a plodnosti, jejíž kult pronikl do mnoha oblastí starověkého světa; jako Astartu ji Neumann jmenoval už dříve v básni Ad te clamamus exules filii Evae — ze sbírky Satanova sláva mezi námi (srov. Básně I, str. 154—157).

43, 4 *Podmračí* — ves blízko Čerčan, častý cíl Neumannových procházek.

61, 35 *v sibiřské Klondyce* — pův. Klondike, kanadská řeka a její povodí, kde se od konce minulého století rýžovalo zlato; zde v přeneseném smyslu kraj zlatokopů.

70, 10 *štědrou Pomonu* — římskou bohyni ovoce a plodnosti, oslovenou též v básni XLII (Ó Pomono mé jeseně, ty víš, jak vděčen jsem...) naší sbírky, uvedl Neumann už do básně Panychida z roku 1912, psané na smrt Jaroslava Vrchlického a později zařazené do Nových zpěvů (srov. Básně III).

77, 17 *Jak zlatohlávek v ulici* — ozvuk motivu z básně Zlatohlávek na chodníku z roku 1920, knižně v Rudých zpěvech, 1923 (srov. též Básně III).

79, 19—20 Neumann zde připomíná verše svého přítele básníka Františka Gellnera z jeho sbírky Francesco Farniente: Jak řehotání koní / do nocí podzimních můj smích, / já nevím sám, proč zvoní, / do chladných nocí zvoní. —

123 *M & M* — iniciály dvou žáků pilotní školy v Prostějově Eduarda Miky a Františka Marka, kteří se zmocnili letadla a odstartovali s ním na východ. Chtěli se prý dostat do Sovětského svazu, ale pro nedostatek pohonných látek přistáli nuceně na polském území; odtud byli vydáni československým úřadům (citujeme podle knihy Lídy Špačkové Takový byl, 1957, str. 14—15).

147, 28 *Maréchal Niel* — značka francouzského parfému.

194, 20 *Stinnes* — Hugo S., německý průmyslový magnát, představitel jednoho z největších porúrských koncernů, založeného v první polovině 19. stol.; *Kreuger* — Ivar K. (1880—1932), švédský průmyslník, finančník a podnikatel, zakladatel světového zápalkového trastru.

202, 20 *Armstrong* — Sir William George A., Baron of Crag-side (1810 až 1900), angl. inženýr a vynálezce (elektrický parní stroj, hydraulický jeřáb ad.), zakladatel mamutího průmyslového podniku na výrobu válečného materiálu; *Schneider-Creuzot* — nejznámější francouzský zbrojařský podnik založený r. 1781 Josephem Eugenem Schneiderem v Creuzotu; do koncernu, převedeného po první světové válce na mírovou výrobu, patřila řada továren ve Francii a koncern byl kapitálově účasten i na řadě zahraničních závodů, zejm. ocelářských, v Československu na Škodových závodech a na Báňské a hutní společnosti.

204 *John Rockefeller* — J. Davison R. (1839—1937), americký průmyslník a velkopodnikatel, tvůrce trastru Standard Oil, jehož prostřednictvím si postupně zmonopolizoval trh nafty v USA i v celém kapitalistickém světě.

209, 33 *jsme tu jak v Assisi* — v italském městě, kde se narodil a působil zakladatel františkánského řádu sv. František (1182—1226), podle legendy, inspirující řadu literárních a výtvarných děl, prostý světec ptáků a květů.

211, 45 *cap* — z rumun. kozel (nářeční tvar).

219, 4 *kačky* — dětské hračky; *stačky* — výmluvy, vytáčky.

230, 22 *Erez Jisroel* — země izraelská.

235, 23 *komi* — obchodní cestující.

276, 3 *daleko jsou ty Tipperary* — ozvuk anglické zlidovělé písně *It's a long way to Tipperary*.

294, 16 *také si zabásniti* — snad narážka na veršovanou tvorbu Lídy Špačkové, uveřejňovanou na přelomu 20. a 30. let zejména v Lidových novinách.

326, 27 *gema* — rytý drahokam nebo polodrahokam.

1. Sudkův portrét Stanislava K. Neumanna z konce 20. let.

2. Sudkův portrét Lídy Špačkové z konce 20. let.

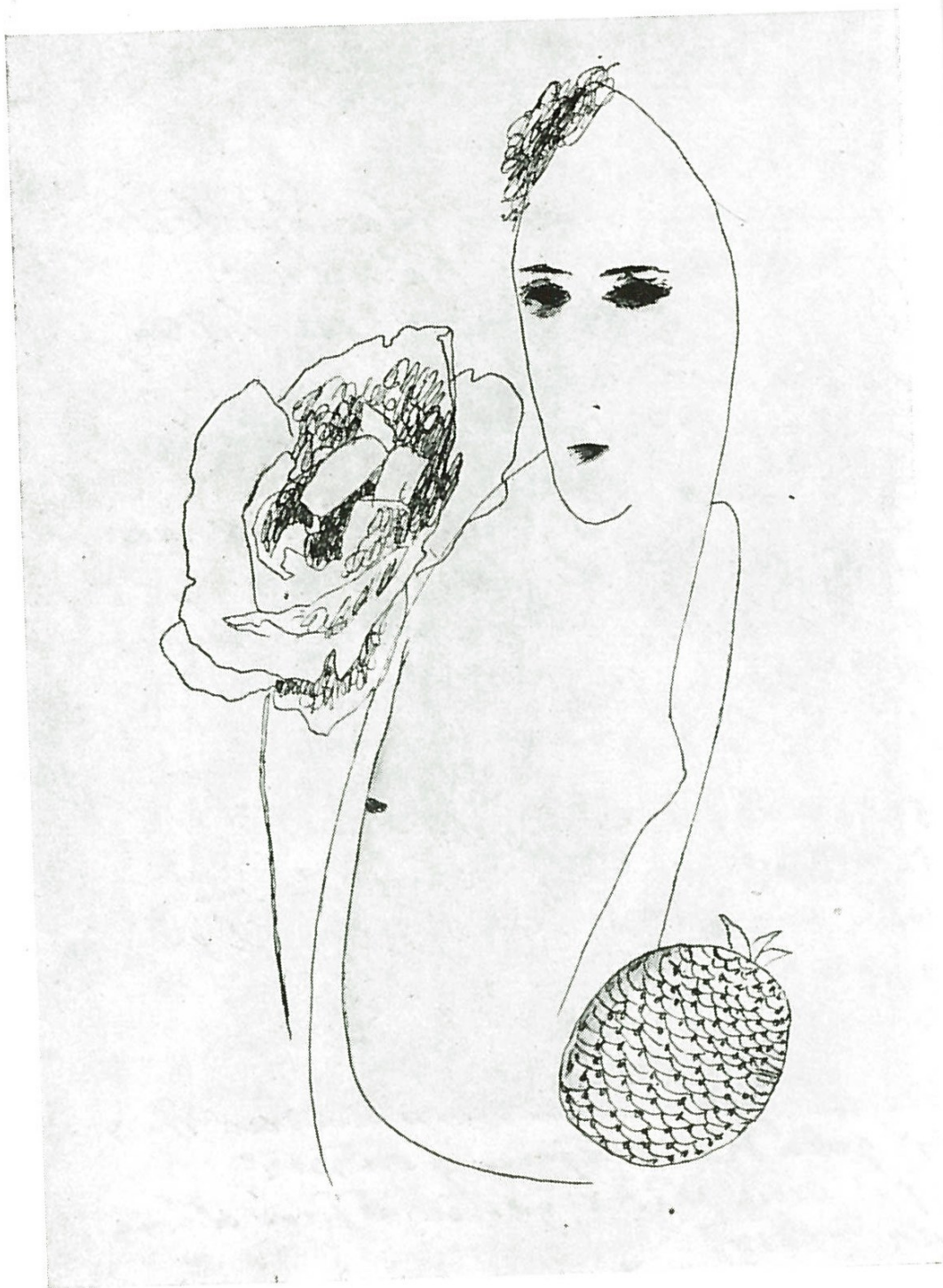
Magnolie

Oh, bílá cizí, slachá, mŕčivá,
jak krásný je tvůj námeček
když rozkvetl tvůj se ozářím,
ta uživa věc
z jiného vzdechu a světla!

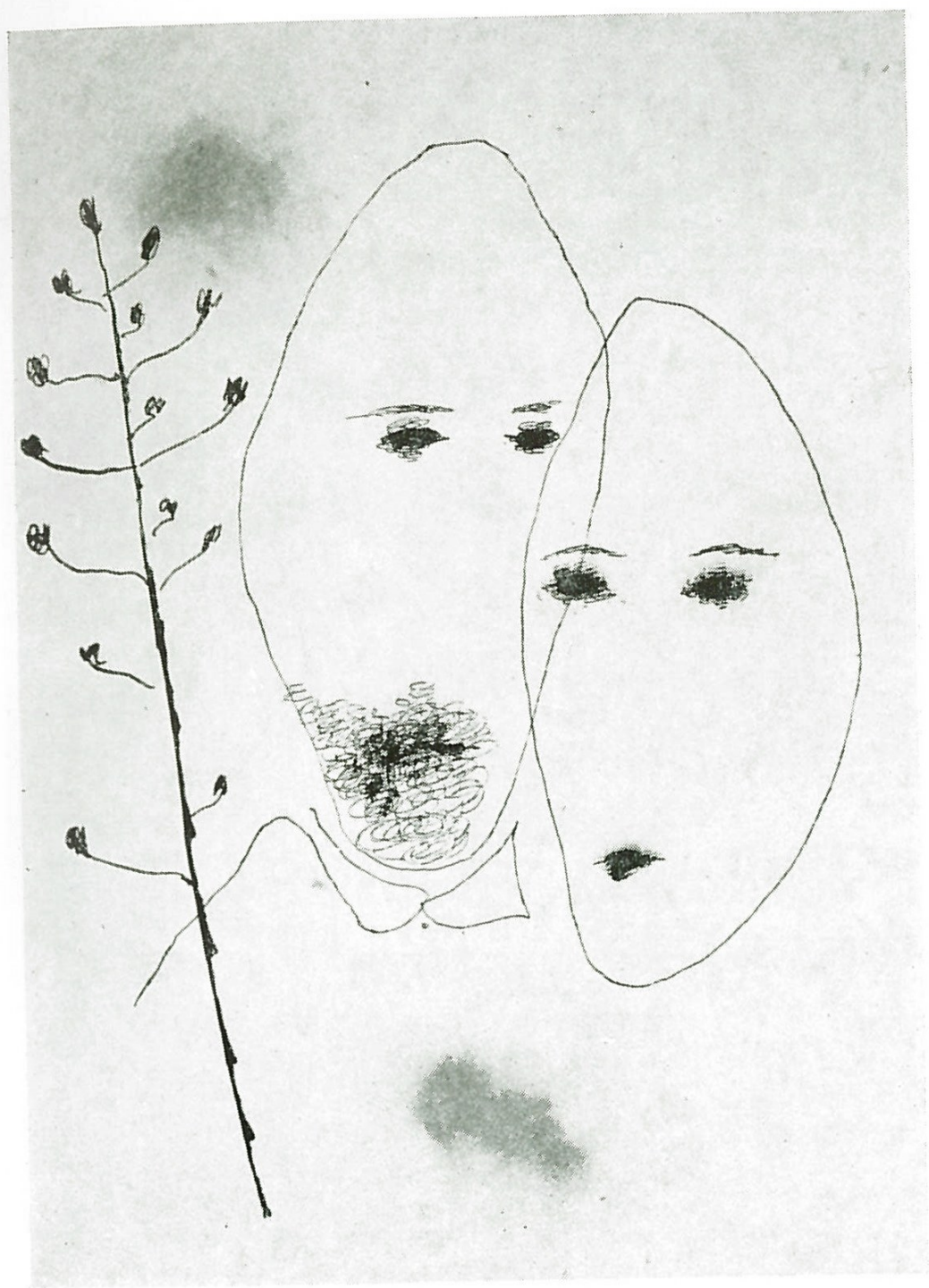
Oh, tekerici a močlata tak marné
na tomhle slunci ubíhá
a v otrocku, pro ten jeptovane
nad křehkým sámem
pro koho věro z'roetla?

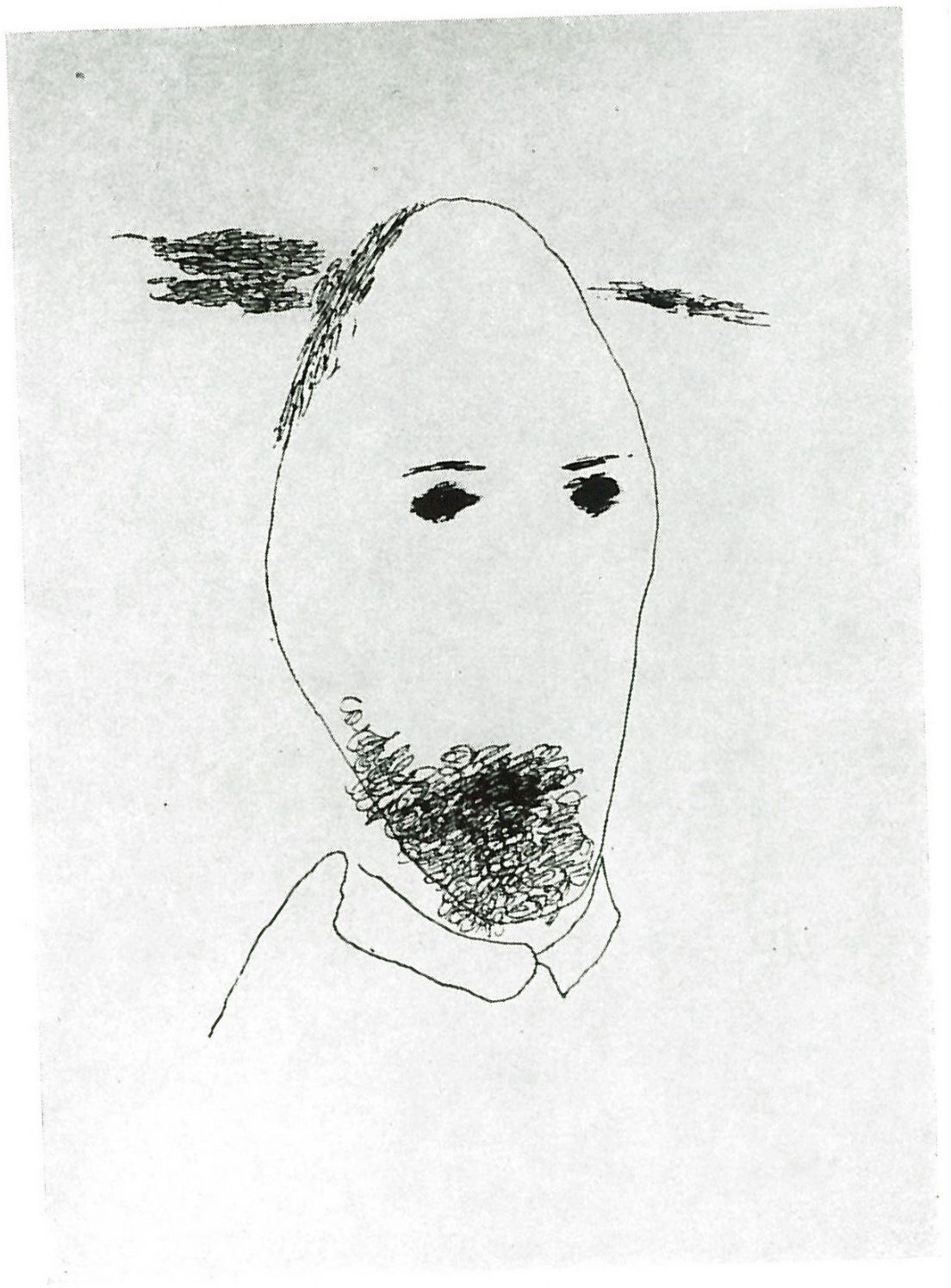
Son. Touh u. spjal sem bledě s tou
jak rukou a rukou k. mŕčivě
můj sem a šel, s tou kalvarkí koncem
a v chudě
to váčky jedné radem.

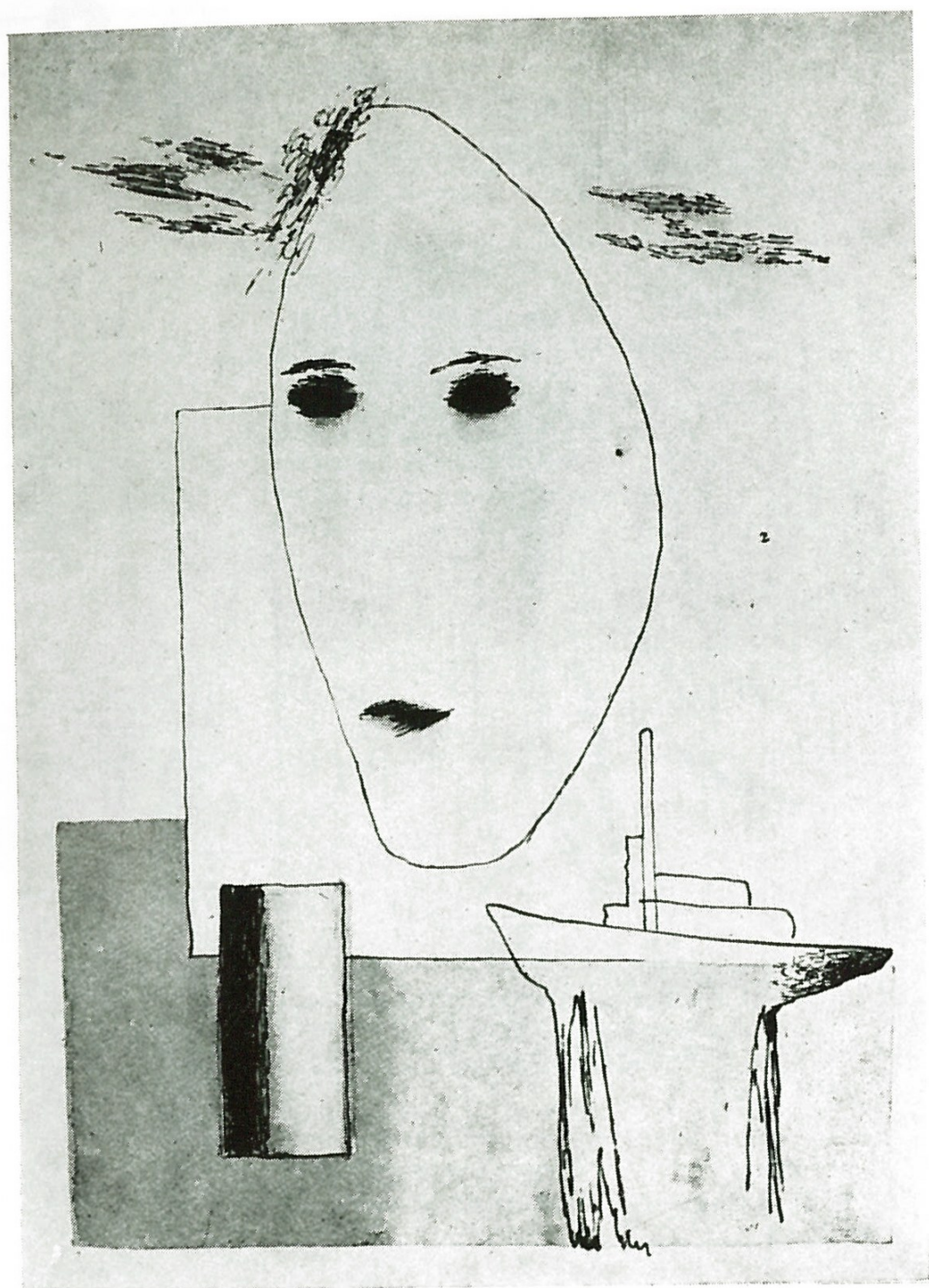
He, pro jím. Tvará uad nocni tráve
mí zekla. kŕgna z otrocku
a já sem přer za to nĕjící sláma
pŕa okom,
a otrocku - k. nma, radem.

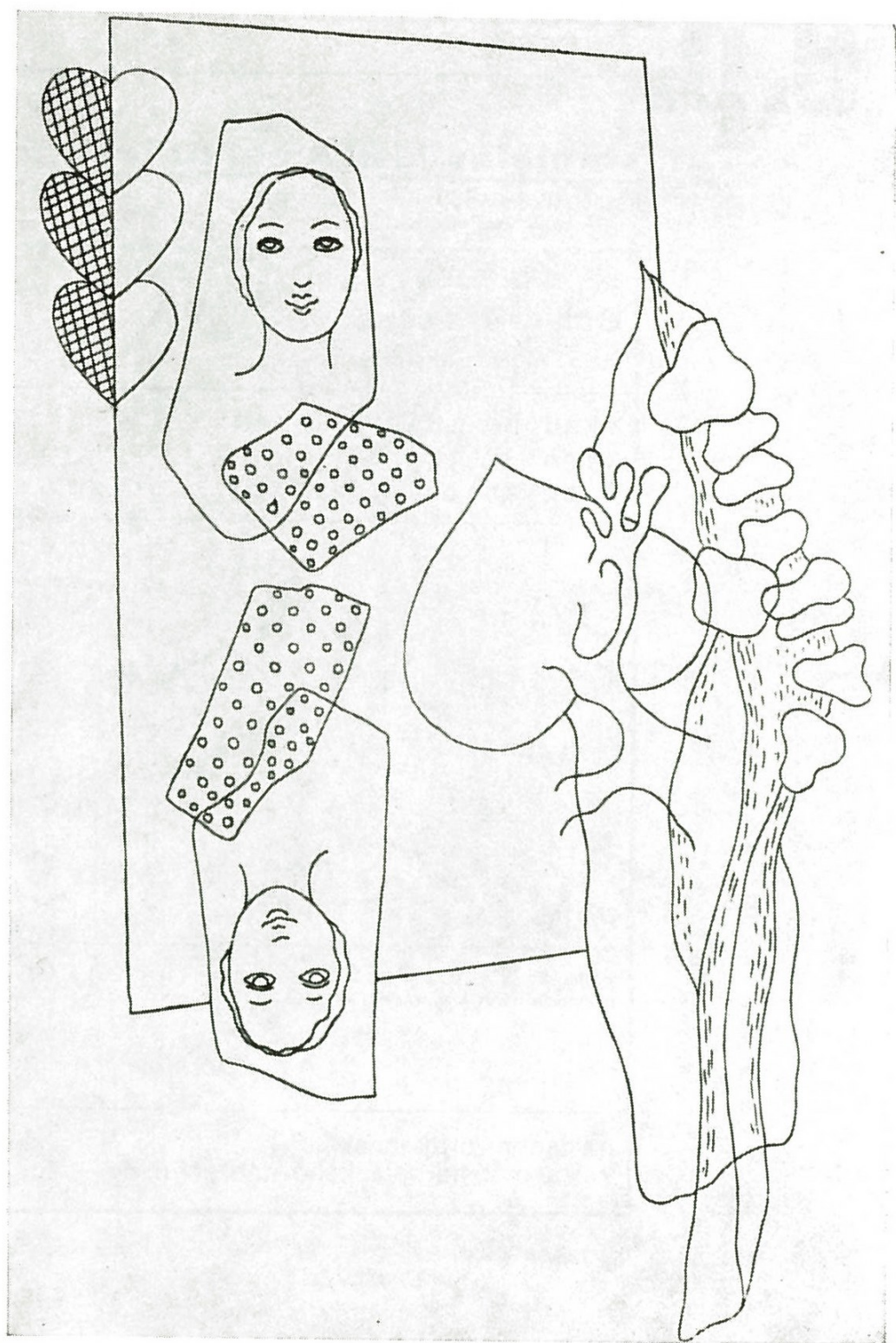

4.—7. Kresby Josefa Šímy pro sbírku Písně o jediné věci.

10. Frontispis Toyen Pro sbírku Srdcová dáma.

stanislav k. neumann

s r d c o v á

d á m a

_____ básně

12. Kresba Eduarda Miléna na obálce sbírky Srdce a mračna.